

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

15 septembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:
Președinte – Timofti Vladimir,
Judecători – Țurcan XXXe și Cobzac Elena,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 28 octombrie 2019, declarat de petiționarul *Panisco Alexandr XXX*,

A C O N S T A T A T :

1. Prin încheierea Judecătoriei Cahul (sediul Central) din 29 mai 2019, a fost admisă cererea petiționarului Panisco Alexandr privind eliberarea de pedeapsă stabilită în baza sentinței Judecătoriei Cahul din 06 iulie 2016 în formă de amendă în mărime de 10 mii lei în conformitate cu prevederile Legii nr.210 din 29 iulie 2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

2. Procurorul a contestat cu recurs încheierea, solicitând casarea acesteia și aplicarea în privința sa a art.13 din Legea „Privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova”.

În motivarea cererii de recurs a invocat că, judecătorul de instrucție admitând cererea, nu a ținut cont de prevederile art.(1) din Legea nr.210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței R. Moldova, care prevede că alin.(1) prezenta lege se aplică condiționat și exclusiv persoanelor bănuite, învinuite și inculpate care manifestă căință activă în cadrul procesului penal și celor condamnați care sunt caracterizate pozitiv pe parcursul executării pedepsei, perioadei de probațiune sau termenului de probă și sunt evaluate psihologic ca prezentând risc de recidivă mediu sau redus, dacă aceste persoane cad sub incidența prevederilor art.art.2-9,11 și 12.

A susținut că, în același timp, art.3 din Legea sus-enunțată, la care a făcut trimitere și în cerere, se aplică exclusiv persoanelor condamnați până la data intrării în vigoare a prezentei legi, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei conform art.90 din Codul penal, însă în cazul de față Panisco Alexandr a fost condamnat la o pedeapsă cu amendă, de aceea dispozițiile prezentului articol nu sunt aplicabile în speța dată, fapt care a fost omis de instanță.

Cu atât mai mult că, potrivit aceleiași legi (nr.210 din 29.07.2016), o condiție obligatorie pentru aplicare ei este, ca persoana să fie condamnată până la data intrării în vigoare a legii, însă la data de 09.09.2016 când a intrat în vigoare Legea nr.210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25 ani de la proclamarea independenței R. Moldova, Panisco Alexandr nu avea încă statut

de condamnat, deoarece sentința din 06.07.2016 a Judecătoriei Cahul, a fost contestată în Curtea de Apel Cahul și ultimul a dobândit statutul de condamnat prin Decizia irevocabilă a Curții Supreme de Justiție din 04.04.2017, care a casat total decizia Curții de Apel Cahul din 29 noiembrie 2016 și a menținut sentința Judecătoriei Cahul din 06 iulie 2016.

2.1 Petiționarul a depus o referință prin care a solicitat respingerea recursul declarat de procuror, cu menținerea încheierii judecătorului de instrucție al Judecătoriei Cahul, sediul Central din 29 mai 2019.

În motivarea referinței a invocat că, primul argument al părții acuzării se referă la faptul că prevederile art.3 al Legii nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25 ani de la proclamarea independenței Republicii Moldova se aplică exclusiv persoanelor condamnate cu suspendarea condiționată a executării pedepsei conform art. 90 din Codul penal nr. 985-XV din 18 aprilie 2002.

A considerat că, acest argument este unul rupt din contextul legal or partea acuzării a citat doar partea din articol care ar conveni acestuia fără a cita în totalitate articolul 5 din aceeași Lege.

Petiționarul a menționat că, articolul 3 din aceeași Lege prevede că se absolvă de pedeapsă neprivativă de libertate și de pedeapsă cu închisoare cu anularea în tot a obligațiilor cu caracter penal, stabilite prin hotărârea judecătorească de condamnare, persoana care până la data intrării în vigoare a prezentei legi, este condamnată cu suspendarea condiționată a executării pedepsei conform art.90 din Codul penal nr. 985-XV din j8 aprilie 2002.

Din prevederea citată a dedus următoarele: Se absolvă de pedeapsă neprivativă de libertate - oricare altă pedeapsă decât cea privativă de libertate. La caz este amenda; Anularea în tot a obligațiilor cu caracter penal - se anulează integral amenda; Stabilite prin hotărârea judecătorească de condamnare e necesar să existe o sentință de condamnare (Sentința Judecătoriei Cahul din 06.07.2016). În cazul de față legiuitorul nu a prevăzut expres ca sentința să fie definitivă.

În sprijinul acestei motivări a invocat prevederile art.3 alin.(2) Cod penal, care enunță ca interpretarea extensivă defavorabilă și aplicarea prin analogie a legii penale sunt interzise. Deci urmând logica celor expuse, dacă legiuitorul nu prevede expres faptul că sentința să fie definitivă atunci orice alt cuvânt „alipit” formulării legale reprezintă o extensiune defavorabilă a legii, fapt care este prohibii de lege; Hotărârea judecătorească de condamnare trebuie să fie pronunțată până la data de 09 septembrie 2016 - la caz sentința a fost pronunțată de Judecătoria Cahul la 06 iulie 2016.

Referitor la argumentele părții acuzării care face trimitere la prevederile art.8 Cod de procedură penală, a considerat că acestea sunt total contradictorii scopului urmărit de legiuitor la includerea acestei norme, or art.8 Cod de procedură penală învederează principiul prezumției nevinovăției. Această normă are ca scop apărarea drepturilor bănuitului, învinuitului, inculpatului și nicidecum nu poate fi folosită în defavoarea persoanei condamnate fapt care este identificat în cererea de recurs.

La fel și argumentul părții acuzării (art.65 alin.(3) Cod de procedură penală) precum că persoana în privința căreia sentința a devenit definitivă se numește

condamnat urmează a fi constatat ca aplicat extensiv și defavorabil condamnatului or legiuitorul a inclus această normă cu scopul de a respecta dreptul la apărare și principiul prezumției nevinovăției și nicidecum invers.

Mai mult ca atât, legiuitorul la prevederile art.3 cât și restul articolelor Legii 210 a prevăzut expres subiectul raportului juridic și anume „persoana care este condamnată ”- nu a fost făcută trimitere la prevederile Codului de procedură penală prin care este enunțată expres noțiunea de condamnat și nici nu a inclus formularea condamnat prin sentință definitivă. Deci formulările aduse de partea acuzării suni interpretate extensiv și defavorabil față de condamnat.

Analizând materialele dosarului constată că argumentele aduse în cererea de recurs se repetă cu argumentele prezentate judecătorului de instrucție la care acesta a dat argumentare suficientă.

3. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 28 octombrie 2019, a fost admis recursul, casată integral încheierea cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

În motivarea soluției adoptate, instanța de recurs a indicat că, instanța de fond prematur a admis cererea lui Panisco Alexandr cu privire la aplicarea în privința ultimului, a Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, în lipsa unei concluzii (evaluări) a riscului de recidivă a lui Panisco Alexandr, condiție prevăzută de art.1 al legii menționate, or, la admiterea cererii lui Panisco Alexandr lipsește concluzia organului de evaluare, la caz executorului judecătoresc în acest sens.

Astfel, Colegiul judiciar a reținut că pedeapsa penală, are ca scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni din partea acestuia, cât și a altor persoane, iar absența riscului de recidivă denotă calea corectării condamnatului.

Colegiul judiciar al Curții de Apel Cahul, a considerat că, instanța de fond nu a determinat toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei fără a studia deplin și obiectiv datele referitoare la persoana condamnatului.

4. *Petiționarul*, a contestat cu recurs în anulare decizia, solicitând casarea acesteia și menținerea în vigoare a încheieri primei instanțe.

În motivarea a invocat, prevederile art.art.444, 445, 472 Cod procedură penală. Considerând că, în cererea de recurs a procurorului nu au fost indicate temeiurile de la normele pre citate. Concluzionând că instanța de recurs nu a examinat cauza în limitele temeiurilor prevăzute de art.444 Cod procedură penală.

A menționat petiționarul că, instanța de recurs la judecare recursului ordinar a încălcat caracterul devolutiv al recursului depus de procuror precum și limitele lui, a fost încălcat dreptul la un proces echitabil prevăzut de art.6 alin.(1), (3) lit. a) și b) CEDO.

5. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

În conformitate cu art.452 alin.(1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, persoanele menționate în art.401 alin.(1) pct.2) și 3) și în numele acestora, apărătorul sau reprezentantul lor legal, pot declara la Curtea

Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârilor judecătorești după epuizarea căilor ordinare de atac.

În corespundere cu prevederile art.455 alin.(2) pct.7) Cod de procedură penală, cererea de recurs în anulare trebuie să cuprindă motivele recursului în anulare cu menționarea cazurilor prevăzute în art.453 și cu argumentarea ilegalității hotărârii atacate.

Prin trimitere la dispoziția art.453 alin.(1) Cod de procedură penală, se menționează că hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise doar la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată, inclusiv când Curtea Europeană a Drepturilor Omului informează Guvernul Republicii Moldova despre depunerea cererii.

Prin urmare, instanța de recurs remarcă faptul că, dreptul de a declara recurs în anulare, poate fi exercitat numai în privința hotărârilor judecătorești prin care a fost judecată cauza penală **în fond**, adică hotărârile irevocabile de condamnare, de achitare sau de încetare a procesului penal, după epuizarea căilor ordinare de atac, reglementate de Capitolul IV, Secțiunea I și Secțiunea II ale Codului de procedură penală – **adică calea apelului și recursului ordinar**.

Analizând dispozițiile legale expuse mai sus în raport cu speța dată rezultă că, decizia instanței de recurs, adoptată în ordinea reglementată de art.art.469-471 Cod de procedură penală, nu cade sub incidența categoriilor de hotărâri irevocabile prevăzute la alin.(1) art.452 Cod de procedură penală, ce poate fi contestată cu recurs în anulare la Curtea Supremă de Justiție, iar recursul declarat împotriva acesteia este inadmisibil, deoarece o asemenea hotărâre nu este susceptibilă de a fi atacată cu recurs în anulare.

Așadar, având ca reper prevederile art.art.455 alin.(2) pct.7), 453 Cod de procedură penală, instanța decide inadmisibilitatea recursului înaintat, întrucât acesta nu corespunde cerințelor de formă și conținut prevăzute la art.455 Cod de procedură penală.

6. În conformitate cu prevederile art.art.456, 432 alin.(1), (2) pct.1), alin.(3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de petiționarul Panisco Alexandr XXX, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 28 octombrie 2019, deoarece nu îndeplinește cerințele de formă.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 15 septembrie 2020.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Țurcan XXXe

Cobzac Elena